

Yaşam Boyu Öğrenme Kavramına İlişkin Kullanılan Metaforlar*

Metaphors on Lifelong Learning Concept

Meral GÜVEN**, Esmâ YILDIRIM***, Gülnaz ÇELEN****

Öz

Bireysel ihtiyaçlar doğrultusunda, bireylerin her yaşta, her yerde ve her konuda öğrenmelerini destekleyen ve bu öğrenmeler için planlanmış faaliyetleri düzenleyen yaşam boyu öğrenme kavramı, sürekli eğitim, yaygın eğitim, halk eğitimi, mesleki eğitim, boş zaman değerlendirme gibi farklı kavramların yerine kullanılmaktadır. Bu alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde, kavramlara ilişkin net tanımlara rastlanamamıştır. Bu çalışma, üniversite ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin “yaşam boyu öğrenme” kavramına ilişkin görüşlerini metaforlar aracılığı ile belirlemeyi amaçlamaktadır. Çalışma olgu bilim çalışması olarak desenlenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu, Maltepe Üniversitesi ve Çorum Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme soruları aracılığıyla toplanmıştır. Araştırmada yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin kullanılan metaforlar on tema altında toplanmış olup, kullanımına göre sık tekrarlananlar ve farklı olarak nitelendirilenler ayrıca belirlenmiştir. Metaforlar, sağlık, zaman, birey, duygular, teknoloji, hayvan, doğa, gıda, yaşam ve eğitim temaları altında gruplandırılmış olup toplamda 682 metafora ulaşılmıştır. Bu metaforlardan bazıları sağlık, zaman, anne, aile, ölümsüzlük, aşk, bilgisayar, karınca, çiçek, yağmur, yemek, tuz, nefes, hayat, eğitim, kitap gibi metaforlardır.

Anahtar sözcükler: Metafor, yaşam boyu öğrenme, eğitim, öğrenme.

Abstract

Lifelong learning concept, which supports individuals' learning at any age, in any place and in any subject in accordance with individual needs and which organizes planned activities for this learning, is used instead of various concepts such as continuing education, informal education, public education, professional education, and recreation. As the studies carried out in this field were examined, clear descriptions about the concepts couldn't be reached. This study aims at determining the ideas of students studying at universities and high schools about the concept of “lifelong learning” via metaphors. This study has been designed as a phenomenological study. The sample of the study is composed of the students of Maltepe University and Çorum Anatolian Teacher Training High School. Research data were gathered via semi-structured interview questions. As a result of the research, metaphors about the concept of lifelong learning such as health, time, mother, family, immortality, love, computer, ant, flower, rain, dish, salt, breath, life, education, book, etc. were found.

Key words: Metaphor, lifelong learning, education, learning.

* Bu çalışma 3.Ulusal Eğitim Programları ve Öğretim Kongresinde (Gaziantep, 2014) sözlü bildiri olarak sunulmuş çalışmanın genişletilmiş halidir.

** Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, mguven@anadolu.edu.tr

*** Araş.Gör., Maltepe Üniversitesi, esmayildirim@maltepe.edu.tr

**** Öğretmen, Münih Eğitim Ataşeliği, gulnazcelen@gmail.com

Giriş

Sürekli gelişen, yenilenen ve değişen bilgi toplumlarında, bilgi ve birey arasında kurulması beklenen köprü yeniden yapılandırılmaya gereksinim duymaktadır. Bilgide meydana gelen hızlı değişimler bireylerin bilgiye ulaşmalarında ve bilgiyi edinmelerinde, onları yeni arayışlara yönlendirmekte ve yeni öğrenmelere duyulan gereksinimleri de beraberinde getirmektedir. Bununla birlikte, bireylerin öğrenmeye duyduğu gereksinim zaman, mekân ve bireylerden bağımsız olarak her bireyin kendi sorumluluğunda yeniden şekillenmektedir. Tüm bu değişim sonucunda, bireylerin her yaşta, her yerde ve her konuda öğrenmelerini destekleyen ve bu öğrenmeler için planlanmış faaliyetleri düzenleyen *yaşam boyu öğrenme* kavramı ortaya çıkmıştır.

Bireylere hayatları boyunca sağlanan sürekli eğitim olanakları olarak tanımlanan *yaşam boyu öğrenme* kavramı, sürekli eğitim, yaygın eğitim, halk eğitimi, mesleki eğitim, boş zaman değerlendirme gibi farklı kavramların yerine kullanılmaktadır. Bennetts (2001)'e göre insanların var olan yeteneklerini geliştiren ve potansiyellerini en üst düzeye çıkarmalarına hizmet eden bir araç olarak tanımlanan yaşam boyu öğrenme, zamandan ve mekândan bağımsız olmasıyla bireye ve durumlara özgü farklı tanımlara sahiptir (Akkuş, 2008). Yapılan bu tanımların çeşitliliği, aslında yaşam boyu öğrenme kavramının hayata geçirilmesinin çok yönlü ve zorlu olmasından kaynaklanmaktadır. Tüm okul içi ve okul dışı öğrenmeleri kapsayan yaşam boyu öğrenme kavramı, bireylerin bildiklerini yeni bir anlama dönüştürmesi olarak ifade edilen, *metaforlar* yardımı ile de tanımlanmaktadır. Olayların oluşumu ve işleyişi hakkında düşüncelerimizi yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan olan metaforlar (Saban, 2004), 1980'li yıllardan günümüze, bir düşünce tarzı olarak kabul edilmektedirler (Lankoff, 1993). Değişikliği taşıyan, barındıran (change bearing) olarak nitelendirilen metaforlar (benzetmeler, eğretilmeler, istiareler, mecazlar), ilgi veya benzetme sonucu gerçek anlamından başka anlamda kullanılan sözlerdir (Levine, 2005). Bilişsel dilbiliminin doğması ile birlikte artan metafor çalışmaları ilk kez 1980'de Lakoff ve Johnson'ın 'Metafors We Live By' isimli çalışmalarında geliştirilmiştir (Beşkardeş,2007). Lankoff (1993)'e göre metafor bir düşünce tarzıdır ve kelimelerin değil, kavramların özelliğidir (Forceille,2002). Metaforun işlevi sadece sanatsal veya estetik amaçlar değil, belli kavramları daha iyi anlamak, ve kavramlara ilişkin benzerlikler kurarak yeni ifadeler ortaya çıkarmaktır. Ayrıca metafor, sadece özel yeteneği olan insanlar tarafından değil, günlük hayatta sıradan insanlar tarafından da rahatlıkla kullanılan ve bireylerin düşünme ve muhakeme etme yeteneklerini göstermelerine yardımcı olan bir araçtır (Beşkardeş,2007).

Saban (2004), metaforlar için, bireylerin kişisel tecrübelerine anlam vermeleri bakımından, tecrübelerin dili ifadesini kullanmıştır. Bu bağlamda öğretmen adayları ve lise öğrencilerinin üreteceği metaforlar, aslında yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin hangi tecrübelerin bu kavram ile ilişkilendirileceğini ortaya çıkarma ve kavramın hayata geçirildiği tecrübeleri belirleme bakımından önemlidir. Oluşturulan metaforlar, soyut bir kavram olan yaşam boyu öğrenmenin somutlaştırılmasına yardımcı olacak, daha önceden öğrenilmiş ve daha sonra öğrenilecek olan kavramlar ile yaşam boyu öğrenme kavramı arasında kurulan zihinsel bağların ortaya çıkartılmasına yardımcı olacaktır.

Metaforun bir öğretim aracı olarak en önemli yönlerinden birisi uzun dönem akılda tutmayı sağlayıcı bir ortam yaratabilmesidir (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Literatürde ve günlük hayatta her geçen gün adından daha fazla söz ettiren yaşam boyu öğrenme kavramı, yapılan ve yapılacak olan metaforik çalışmalarla bireylerin kavrama ilişkin algılarını, beklentilerini, tanımlamalarını ortaya çıkarmaya yardımcı olmaktadır. Durağan ve kesin bir tanımlamanın olmadığı, zaman içerisinde değişen ve gelişen öğrenme ihtiyaçları ile farklılaşan yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin tanımlamaların çeşitlenmesi noktasında metafor çalışmaları önemlidir. Bir çok alanda çok çeşitli çalışmalarda kullanılan metaforlara ilişkin yapılan çalışmalar incelendiğinde, alanyazında yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin metaforik çalışmaların eksikliği görülmüştür. Bu çalışma, üniversite ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin "*yaşam boyu öğrenme*" kavramına ilişkin görüşlerini metaforlar

yoluyla belirlemeyi amaçlamaktadır. Genel amaç doğrultusunda çalışmada, metaforların cinsiyet değişkeni ve eğitim öğretim düzeylerine göre farklılıkları (olumlu-olumsuz-nötr), kullanılan metaforlar, sık tekrarlanan metaforlar ve kullanılan metaforlara göre farklı nitelendirilen metaforlar belirlenmektedir.

Yöntem

Üniversite ve liselerde öğrenim gören öğrencilerin yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin kullandıkları metaforları belirlemeye yönelik gerçekleştirilen bu çalışma bir olgubilim çalışmasıdır. Olgu bilim deseni, bilinen; ancak aynı zamanda tam anlamıyla kavranamayan olguları araştırmayı amaçlayan çalışma biçimi olup, algılar, yönelimler ve kavramların araştırılması bakımından olgubilim desenine uygundur. Olgu bilim araştırmalarında veri kaynakları, araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu dışa vurabilecek birey ya da gruplardan oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırma, araştırmacıların görev aldıkları okullar olan Maltepe Üniversitesi ve Çorum Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Buna göre, çalışma 2013-2014 eğitim öğretim yılında İstanbul Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık İngilizce ve Türkçe Programları, İlköğretim Matematik Öğretmenliği Programı, Okul Öncesi Öğretmenliği Programı, Üstün Zekalılar Öğretmenliği Programı, Zihin Engelliler Öğretmenliği Programı ve İngilizce Öğretmenliği Programında öğrenim gören öğretmen adayları ile Çorum Anadolu Öğretmen Lisesinde öğrenim gören lise öğrencileri ile yürütülmüştür. Çalışma, 258 Maltepe Üniversitesi öğrencilerinden (220:kız, 38:erkek), 331 Çorum Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencilerinden (196:kız,135:erkek) olmak üzere 589 kişi ile yürütülmüştür

Çalışmada araştırmacılar tarafından oluşturulmuş iki bölümden oluşan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. İlk kısımda katılımcıların demografik özelliklerine yönelik sorular yer alırken, ikinci kısımda yaşam boyu öğrenmeye ilişkin metaforların edinilmesi için; “Yaşam boyu öğrenme gibidir; çünkü.....” sorusu yöneltilmiştir. Araştırma sorusuna veri toplama aracıyla birden fazla olacak şekilde yer verilerek, her katılımcının yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin sahip olduğu metaforların tamamına ulaşılması hedeflenmiştir.

Katılımcılar belirlendikten sonra, araştırmacılar belirtilen okullarda uygulamaya giderek katılımcıları sadece cevaplayacakları görüşme formu ve demografik özellikler formu hakkında bilgilendirmişlerdir. Görüşme formlarını alan öğrencilerden gelen sorulardan sonra metafor kavramı öğrencilere konu dışından örneklerle açıklanmış ve bu örnekler ışığında düşünceleri için öğrencilere kısa bir süre tanıldıktan sonra formları doldurmaları istenmiştir. Tüm formlar araştırmacılar tarafından araştırmacının araştırma esnasında sınıfta bulunduğu esnada cevaplanmıştır. Metaforların benzerlikleri inceleneceğinden, katılımcıların formları birlikte doldurmadığından emin olunmuştur.

Öğrenciler tarafından belirlenen metaforlar öncelikle, sebeplerine göre tablolaştırılmıştır. Belirlenen metaforlar iki ayrı uzman araştırmacı tarafından farklı kategorilere ayrılmış, belirlenen kategoriler her iki araştırmacı tarafından farklı bulgulardan verilen 10 kavramsal tema altında toplanmıştır. Araştırmacıların kategoriler arasında birebir eşleştirme yaptığı metaforlar arasında fikir birliği olduğu görülmüştür. Karşılaştırmalarda görüş birliği ve görüş ayrılığı sayıları tespit edilmiştir. Çalışma güvenilirliği, Miles & Huberman'ın (1994) Güvenirlik=görüş birliği/(görüş birliği+görüş ayrılığı) formülü kullanılarak hesaplanmıştır. Araştırmacılar arasında %94 oranında bir uzlaşma sağlanmış olup, çalışmanın güvenilirliği için oran yeterli görülmüştür. Araştırmacıların %94 görüş birliğine vardıkları kavramsal kategoriler temalara dönüştürülerek bulgularda sunulmuştur.

Elde edilen veriler *içerik analizine* tabi tutulmuştur. İçerik analizinde temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde organize ederek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Bulgular

Araştırma kapsamında yapılan incelemeler sonucunda elde edilen bulgular, araştırmancının alt amaçları doğrultusunda üniversite ve lisede öğrenim gören öğrencilerin;

- Yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin kullandıkları metaforlar,
- Metaforların demografik özellikler, cinsiyet değişkeni ve eğitim öğretim düzeylerine göre farklılıkları ve
- Kullanılan metaforların tercih edilme farklılıkları ve sıklıklarına göre belirlenmesi başlıkları altında sunulmuştur.

1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Araştırmaya katılan katılımcılara demografik özelliklerini belirtecekleri bir dizi demografik özellik anketini doldurmaları istenmiştir. Ayrıca katılımcılara, “Yaşam boyu öğrenme gibidir; çünkü.....” sorusu yöneltilmiş ve araştırma sorusu aracılığı ile elde edilen metafor sayıları ve katılımcıların demografik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1 ve Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 1

Araştırma Katılımcıları ve Kullanılan Metaforlar

	Kişi Sayısı(<i>n</i>)	Metafor Sayısı(<i>f</i>)
Maltepe Üniversitesi	258	258
Çorum Anadolu Öğretmen Lisesi	331	424
Toplam	589	682

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan katılımcıların 258’i lisans düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden oluşurken, 331’i lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerden olmak üzere, toplamda 589 kişinin katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcılara yöneltilen araştırma sorusu, katılımcılara birden fazla sorulmuş olup, her bir katılımcı cevap verme sayısı noktasında serbest bırakılmıştır. Tablodan da görüldüğü üzere, toplamda 682 metafor kullanılmış olup, katılımcı sayısından fazladır.

Tablo 2

Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

Okul	Çorum Anadolu Öğretmen Lisesi					Maltepe Üniversitesi			Toplam	
	Sınıf	9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf	Toplam	10ÖÖ	2İNÖ		Toplam
Cinsiyet	Kız	40	123	22	11	196	168	52	220	416
	Erkek	9	85	25	16	135	3	35	38	173
Toplam		49	208	47	27	331	171	87	258	589

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunu kız öğrenciler oluşturmaktadır. Lise düzeyinde öğrenim gören öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre sayıları birbirine yakın olurken, üniversite düzeyindeki fark (E:38, K:220), araştırmanın gerçekleştirildiği Maltepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin çoğunluğunu kız öğrencilerin oluşturmasından kaynaklanmaktadır. Bu bulgular ışığında, yapılan araştırmalar incelendiğinde eğitim fakültesini tercih eden öğrencilerin çoğunluk olarak kız öğrencilerden oluştuğu söylenebilir.

Ayrıca yukarıda eğitim düzeylerine göre sayıları Tablo 2’de verilen katılımcıların kullandıkları metaforlar ve sebeplerine ilişkin bulgular incelendiğinde, lise ve üniversite düzeyine ilişkin metafor kullanımında herhangi bir farklılaşmanın olmadığı görülürken bunun yanı sıra, sınıf düzeyi değişkeninin de kullanılan metaforlara ve sayılarına ilişkin anlamlı bir farklılık göstermediği söylenebilir. Kullanılan metaforlardan çoğu, her eğitim düzeyinde ve her iki cinsiyette de kullanılmış olup, neden olarak da benzer açıklamalar ile ifade edilmiştir. Bu nedenle cinsiyet değişkeni ve eğitim düzeyi değişkenine ilişkin detaylı metaforlar ve frekansları ayrıca tablolatırılmamıştır.

2. Cinsiyet ve Eğitim Durumu Değişkenlerine Göre Kullanılan Metaforlar

Araştırmada kullanılan metaforlar, cinsiyet değişkenine göre olumlu-olumsuz ve nötr olacak şekilde üç grupta toplanarak incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda ortaya çıkan bulgular Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3
Cinsiyet Değişkenine İlişkin Olumlu - Olumsuz – Nötr Metaforlar

Okul Türü	Olumlu Metafor		Olumsuz Metafor		Nötr Metafor	
	Kız	Erkek	Kız	Erkek	Kız	Erkek
Çorum Anadolu Öğretmen Lisesi	224	159	24	15	1	1
Maltepe Üniversitesi	215	35	5	2	1	-
Toplam	439	194	29	17	2	1

Tablo 3’e bakıldığında katılımcıların genelinde kullanılan metaforların çoğu olumlu metaforlar ($f_{olumlu}:633, f_{toplam}:682$), çoğunluğa göre çok az bir kısmı olumsuz metaforlar ($f_{olumsuz}:46$) olarak karşımıza çıkmaktadır. Ayrıca katılımcılardan sadece 3’ü nötr metaforlar kullanmışlardır. Bulgulardan yola çıkılarak yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin algının pozitif yönde olduğundan bahsedilebilir.

3. Yaşam Boyu Öğrenme Kavramına İlişkin Kullanılan Metaforlar

Araştırmada katılımcılara “Yaşam boyu öğrenme gibidir; çünkü.....” sorusu sorulmuş ve yaşam boyu öğrenme kavramını metaforlara benzetmeleri istenmiştir. Araştırma sorusuna ilişkin bulgular Tablo 4’te sunulmuştur.

Tablo 4*Temalara Göre Kullanılan Metaforlar*

<i>Temalar</i>		<i>Metaforlar</i>							
<i>Sağlık</i>	Sağlık	Takım	Spor	Uyku	Hız	Sigara	Alkol	Koşma	
<i>Zaman</i>	Zaman	Saat	Gece	Gündüz	Sonsuzluk	Ölüm	Ölümsüzlük	Yol	
<i>Birey</i>	Arkadaş	Dost	Anne	Baba	Aile	Çocuk	Sevilen	Karakter	
<i>Duygular</i>	Mutluluk	Sevgi	Muhabbet	Aşk					
<i>Teknoloji</i>	Bilgisayar	Para	İnternet	Oyun	Televizyon	Hafıza	Kartı		
<i>Hayvan</i>	At	Fil	Karınca						
<i>Doğa</i>	Ağaç	Deniz	Gökyüzü	Toprak	Çiçek	Yağmur	Güneş	Okyanus	
<i>Gıda</i>	Meyve	Sebze	Acı biber	Ekmek	Şeker	Şarap	Çiğköfte	Yemek	Tuz
<i>Yaşam</i>	Su	Nefes	Hayat						
<i>Eğitim</i>	Eğitim	Okul	Kitap						

Araştırma sorusuna ilişkin alınan cevaplar, kullanılan toplam 682 metafordan sayıca oldukça fazladır. Fakat bu fazlalık, öğrencilerin aynı metaforu birden fazla kullanmasına karşılık gelmektedir. Ayrıca kullanılan metaforlar, araştırmacılar tarafından benzerlikler ve neden bu metaforu kullandığı bilgisi dikkate alınarak, toplamda 10 kategoride birleştirilerek, “sağlık, zaman, birey, duygular, teknoloji, hayvan, doğa, gıda, yaşam ve eğitim” temaları belirlenmiştir. Bu temalar lise-üniversite düzeyi ve cinsiyet değişkeni dikkati alınarak ayrı ayrı sayılmış ve karşılaştırılmış olup her iki kategoriye ilişkin herhangi bir farklılaşmaya rastlanmamıştır. Her sınıf ve eğitim düzeyinde aynı metaforların aynı nedenlerle kullanıldığı görülmüştür. Kısaca metaforlar sınıf ve eğitim düzeyine göre farklılaşmamaktadırlar.

Bu temalarda kullanılan metaforlar Tablo 4’te görüldüğü üzere, *Sağlık* temasında; *sağlık, takım, spor, uyku, hız, sigara, alkol ve koşma* metaforlarına karşılık gelmektedir. Katılımcılardan kullandıkları metaforlar ve neden bu metaforları seçtiklerine ilişkin alınan bilgiler doğrultusunda *sağlık* temasına ilişkin kullanılan metaforlar, *öğrenmenin ancak sağlıklı bir beden ve ruha sahip olmamız durumunda gerçekleşeceğini, herşeyin başında sağlığın geldiğini* ve bu nedenle yaşam boyu öğrenmeyi ifade ettiklerini belirtmişlerdir. Bu temada yer alan *takım, spor, uyku ve koşma* metaforları, hayatta *vazgeçilmezler* olarak açıklanmış olup, *hiç durmadan ilerlemek ve hayatı hareketlendiren öğeler* olarak tanımlanmışlardır. Bu açıklamalar yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin algının olumlu ve hayatımızda her zaman var olması gereken ve hayata hareket getiren bir kavram olduğunu göstermektedir. Yine *sağlık* teması altında yer alan *alkol ve sigara* metaforlarına ilişkin nedenler, *bağımlılık yapmaları, bir kere tadanın bir daha bırakamaması* şeklinde ifade edilmiştir. Bu iki metafor bakıldığında olumsuz metaforlar kategorisinde yer alması gerekirken, metaforlara verilen çünkü;... cevapları sebebiyle olumlu olarak değerlendirilmiştir. Bu metaforlar, yaşam boyu öğrenme kavramının hayatımızda bağımlılık yaptığını, ve öğrenme kavramının katılımcılara yaşattığı mutluluğun vazgeçilmez olarak tarif edildiğini ifade etmektedir.

Zaman temasında kullanılan metaforlar, *zaman, saat, gece, gündüz, sonsuzluk, ölüm, ölümsüzlük ve yol* olarak ifade edilmiştir. *Zaman ve saat* metaforu, *sürekli ilerleyen, durmayan, kontrol edemediğimiz ve ilerlemesini durduramadığımız* şeklinde açıklanırken, *bazen de geçmek bilmeyen* tanımlamasıyla, yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin algının olumlu olmasının yanında bazen, kavrama ilişkin olumsuz algıların da olduğunu göstermektedir. *Gece ve gündüz* metaforları, *biri bittiğinde diğerinin başladığı, ve*

birbirini takip eden şeyler şeklinde açıklanmıştır. Buradan yola çıkarak yaşam boyu öğrenme kavramının sürekliliğinden ve öğrenmenin birbirini takip edecek şekilde öğrenmelerden oluştuğu söylenebilir. Tablo 4'te belirtilen *sonsuzluk ve ölümsüzlük* kavramı da bu temada yer alan *zaman, saat ve gece-gündüz* metaforlarını destekler nitelikte yine *sürekliliği* ve *sonsuzluğu* ifade etmektedir. Bu tema genel olarak yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin olan algının süreklilik ifade ettiğini ve katılımcıların kontrolleri dışında sürekli devam ettiğini ifade etmektedir. Zaman, saat, ölümsüzlük, sonsuzluk, gece-gündüz gibi soyut kavramların, yaşam boyu öğrenme kavramının somutlaştırılması noktasında çok anlamlı metaforlar olduğu söylenebilir. Bu bulgular göstermektedir ki, yaşam boyu öğrenme kavramı beklenenin aksine katılımcılarda somut olarak anlam kazanmıştır. Yine bu tema altında yer alan *ölüm* metaforu, yine bir önceki temada sigara ve alkolün olumlu nedenlerle yer almasına benzer olacak şekilde, *öğrenmeden yaşamak ölümdür* şeklinde açıklanmıştır. Yine soyut ve olumsuz anlam içeren bir metaforun yaşam boyu öğrenme kavramını olumlu olarak nitelemek amacıyla kullanılmıştır. Yaşam boyu öğrenmenin olmadığı bir hayatı son bulmuş olarak tanımlamaları bu kavramı, yaşantılarında oldukça önemsedikleri ve öğrenmesiz bir hayatı yaşamış saymadıkları şeklinde ifade edilebilir.

Birey teması altında yer verilen metaforlar, *arkadaş, dost, aile, anne, baba, çocuk, öğretmen ve sevilen karakterler* olarak sıralanmıştır. Katılımcılar *arkadaş* metaforuna ilişkin, *bilgilerin yol gösterme bakımından arkadaşına benzediğini, her zaman her koşulda yanımızda olduklarını, faydalanmayı bilenler için hayatta çok şey ifade ettiklerini* belirtmişlerdir. *Dost* metaforu ise katılımcılar için, *doğru yolu gösteren* olarak açıklanmıştır. *Aile, anne ve baba* metaforları, *hayat devam ettiği müddetçe güven vermesi* bakımından yaşam boyu öğrenmeye benzetilirken, *hayatın vazgeçilmezleri, ilk öğrenmelerin ilk kaynakları, zaman içerisinde önemini daha fazla anladıkları, kötü tecrübeler yaşamadan öğrenmelerine temel oluşturmaları* şeklinde açıklanmıştır. Yaşam boyu öğrenme kavramı, bu metaforlar ve açıklamalarından yola çıkılarak, hayatın vazgeçilmezi ve zaman içerisinde ihtiyacını daha fazla hissettikleri bir kavram olarak ifade edilmiştir. Aynı zamanda yaşam boyu gerçekleştirilen öğrenmelerin katılımcılara güven verdiği de bulgular arasında yer almaktadır.

Duygular teması altında ifade edilen metaforlar, *aşk, mutluluk, sevgi ve muhabbet*dir. *Aşk* teması, *yaşanması için herhangi bir yaşın olmaması* açıklaması ile yaşam boyu öğrenme kavramının yaştan bağımsız olmasına benzetilirken, *aşık olup yanılabilirsin, öğrendim sanıp yine yanılabilirsin* açıklamasıyla, öğrenmelerden her zaman emin olamayacağımızı, ve yine öğrenmelerin hep daha fazlasının mümkün olduğunu ifade etmişlerdir. *Mutluluk* metaforu ise, *yaşama amacımız* olarak ifade edilirken, yaşam boyu gerçekleşen öğrenmelerin mutluluğumuzu arttırdığı şeklinde ifade edilmiştir. *Sevgi* metaforu ise, paylaştıkça çoğalması bakımından benzetilmiştir. Bu bulgudan yola çıkılarak, yaşam boyu gerçekleştirilen öğrenmelerin, paylaşıldıkça arttığını ve bireyi mutluluğa götürdüğünü ifade etmişlerdir. *Muhabbet* metaforu ise, keyif verici olarak tanımlanmış olup, yaşam boyu öğrenme kavramının katılımcılar açısından keyif veren öğrenmeler olduğu ifade edilmiştir.

Teknoloji teması altında yer verilen metaforlar, *oyun, bilgisayar, internet, para, televizyon, hafıza kartı* olarak sıralanmıştır. *Oyun* metaforu, *kuralları olması ve keyif verici öğrenmeleri gerçekleştirilmesi* açısından yaşam boyu öğrenmeye benzetilmiştir. Bu metaforun kullanılmasından da anlaşılacağı üzere, yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin kuralların ve ilkelerin varlığı, katılımcılar tarafından bilinmektedir. Ve bu öğrenmeler keyifli öğrenmeleri beraberinde getirmektedir şeklinde ifade edilebilir. *Bilgisayar, internet, televizyon ve hafıza kartı* metaforları ise *akıllı insan işi* olarak tanımlanmış olup, *bilgilerin asla yok olmadığı, kullanıcıya her ihtiyaç duyduğunda sunan, sürekli kendini geliştiren, her bilgiyi içinde barındıran ve depolayan* araçlar olarak ifade edilmişlerdir. Bu benzerliklerden yola çıkılarak katılımcılar yaşam boyu öğrenme kavramını, sürekli ihtiyaç duyulan, bireylerin kendini geliştirmelerini sağlayan, bireyleri akıllı olmaya yönlendiren ve her ihtiyaç duyduklarında başvurabilecekleri bir kavram olarak karışımıza çıkarmaktadır.

Hayvan teması altında, *at, fil ve karınca* en çok görüşün birleştiği metaforlardandır. *At* metaforu, *sürekli yorulmadan koşabilen* olarak, *fil* metaforu, *eğitilebilirlik* açısından, *karınca* metaforu ise *çalışkanlığı* ile kodlanması bakımından yaşam boyu öğrenme kavramına benzetilmiştir. Metafor açıklamalarından anlaşıldığı üzere, yaşam boyu öğrenme kavramı, bireyleri eğiten ve süreçte kavram olarak kendini geliştiren, eğitilebilir, dinamik ve hayatına dahil edilen bireyi, çalışkan olarak niteleyen bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır.

Doğa teması altında yer verilen metaforlar, *ağaç, güneş, gökyüzü, toprak, çiçek, yağmur, deniz ve okyanus* olarak sıralanmaktadır. *Ağaç* metaforu, *gittikçe büyüyen, büyüdükçe çiçek açarak meyve veren* ve yaşam boyu öğrenmelerin başkalarına faydalı olabilen, *dalları bakımından çok farklı alanlarda yer alabilen, doğadaki varlığı ve çokluğu bakımından evrenitemsil eden, yıllar geçtikçe köklerini sağlamlaştıran* ve öğrenme bakımından zamanla daha çok donanımlı bireyler yetişmesine olanak tanıyan şekilde açıklanmıştır. *Güneş* metaforu ise, *etrafına ışık saçan, insanları ısıtan ve onlara enerji veren, yaşamın devamı için mecbur olduğumuz ve kaynak olarak sonsuzluğu ifade edecek şekilde açıklanmıştır*. Bu yönleriyle yaşam boyu öğrenme kavramı katılımcıların bakış açısıyla, insanları aydınlatan, onları sonsuz bilgi kaynağına yönlendiren ve daha pozitif enerjili bireyler olmalarını sağlayan bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. *Gökyüzü, toprak, çiçek* metaforları, *sürekli var olan fakat sınırlarına ulaşamayan olmasıyla, rengarenkliği ve her şeye ev sahipliği yapmasıyla, sadıklığı ve ekilenin biçilebilmesi* ile, yaşam boyu öğrenme kavramına benzetilmiştir. Bu metaforlardan yola çıkılarak yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin katılımcı görüşleri, hiç bir zaman tam olarak sınırlarının bilinemeyeceği fakat bu bilinmezliğin ise kavramı asla hayatımızdan uzaklaştırmadığı, bilakis gökyüzü kadar her gün yaşantımızda görerek varlığına şahit olduğumuz, farklı bakış açıları ve öğrenmeleri içinde barındıran, ve kavrama ilişkin yapılan hiç bir yatırımın karşılıksız kalmayacağı şeklindedir. *Yağmur, deniz ve okyanus* metaforları, insana mutluluk veren ve sürpriz şekilde ortaya çıkan, sonsuz şekilde açıklanırken aynı zamanda fazlalıkları ve derinliklerinde zararlı olabileceğini, sel olabileceğini, vurgun yenebileceğini ifade etmişlerdir. Bu açıklamalardan yola çıkılacak olursa, yaşam boyu öğrenme kavramına olan algı, olumlu olduğu kadar bu öğrenmelerde derinleşmeler, olumsuz özelliklere neden olacaktır şeklinde ifade edilmiştir.

Gıda teması altında birleşen metaforlar, *meyve, sebze, acı biber, ekmek, şeker, şarap, çiğköfte, yemek ve tuz* olarak sıralanmıştır. *Meyve ve sebze* metaforları, *hayatımızın devamı konusunda gereklilikleri bakımından yaşam boyu öğrenmeye benzetilmiştir*. *Acı biber* metaforu ise, *yemeklere lezzet katan ama fazlasında zararlı olduğu ve yemeği yenilmez yapmasıyla ifade edilirken, yaşam boyu öğrenmenin yine dozunda hayata olumlu katkılara olurken, fazlasının hayatı olumsuz etkileyeceğine değinilmiştir*. *Ekmek ve şeker* metaforu ise, temel ihtiyaçlarımız olması ile benzetilmiş, yokluklarında hayatın tatsız ve aç olacağı ifade edilmiştir. Bu açıklamalardan yola çıkılarak, yaşam boyu öğrenmelere yer verilmeyen yaşantıların tatsız ve yok olmaya mahkum olacağı sonucuna ulaşılmaktadır. *Şarap* metaforu ise, *yıllandıkça asıl tadını bulan, zamanla bağımlılık yapan* olarak ifade edilmiştir. Buradan yola çıkarak yaşam boyu öğrenmenin zamanla daha fazla katkılarının olduğu sonucu çıkartılabilir. *Çiğköfte, yemek ve tuz* metaforları ise hayata tat veren küçük ama zaruri detaylar olarak yer alırken, yemek metaforu emeksiz bir şeye benzemeyeceği şeklinde ifade edilmiştir. Buradan yola çıkılarak tüm gıda temasında yer alan metaforların ortak noktası hayata tat vermek olarak ifade edilmiş olup, yaşam boyu öğrenme kavramında bireylerin hayatlarını güzelleştirdiklerini fakat emek harcanarak daha fazla güzelleşeceğini ifade etmişlerdir.

Yaşam teması altında yer alan metaforlar, *su, nefes ve hayat* olarak sıralanmaktadır. Bu temada yer alan metaforların ortak noktası, *onlarsız hayatın olmayacağı* şeklinde açıklanmıştır. Bu metaforlar, *yaşam için duyulan temel ihtiyaç olması* bakımından yaşam boyu öğrenme kavramına benzetilmiştir. Yaşam boyu öğrenme kavramı bireylerin hayatlarında "her daim yer alması gerekmektedir" şeklinde ifade edilmiştir.

Eğitim temasında yer alan metaforlar, *eğitim, okul ve kitap* metaforlarıdır. Bu metaforlar, hayatta kaçınamayacağımız kavramlar olması bakımından yaşam boyu öğrenme kavramına benzetilmiş olup, eğitimin sürekli oluşu ve her yeni bilgiye bu kavram aracılığı ile ulaşılması bakımından yaşam boyu öğrenme kavramına benzetilmiştir. Yaşam boyu öğrenme kavramı yaşamda yer aldığı sürece, yeniliklere ev şaipliği yapacaktır şeklinde ifade edilmiştir.

Tablo 4'te açıklanan ve yaşam boyu öğrenme kavramının yerine kullanılan "sağlık, zaman, birey, duygular, teknoloji, hayvan, doğa, gıda, yaşam ve eğitim" metaforları, bu kavrama ilişkin lise ve üniversite öğrencilerinin algılarını ortaya çıkarmaktadır. Kullanılan metaforlar ve demografik özellikler incelendiğinde cinsiyet değişkeni ve eğitim durumu/düzeyine ilişkin metaforlar farklılaşmamaktadır. Her eğitim düzeyinde ve her iki cinsiyette de, aynı metaforlar sayıca çok fazla tekrarlanmış olup, 10 temada birleştirilen tüm metaforlar hem lise düzeyinde, hem de üniversite düzeyinde çoğu katılımcı tarafından kullanılmıştır.

4. Sık Tekrarlanan ve Farklılıklarına Göre Metaforlar

Araştırmada kullanılan metaforlar içerisinde, sayıca çok fazla tekrar eden metaforlar ve sayıca çok nadir kullanılan ve araştırmacılar açısından farklı bulunan metaforlar Tablo 5'de sunulmuştur.

Tablo 5

Sıklıklarına ve Farklılıklarına Göre Metaforlar

Durum	Sık Tekrarlananlar	Farklı Kullanılanlar
Metaforlar	Su	İşkence
	Yol	Sakal
	Anne	Omurilik
	Nefes	Freud
	Zaman	Müsvedde
		Sülük
		Raket
		Tırnak
		Ayakkabı Kutusu
		Fil
		Zulüm
		Kuru Fasulye
		Karbon Döngüsü

Su, yol, anne, zaman ve nefes metaforları her 4 katılımcıdan 1'inin listesinde yer almaktadır. Bu bulgudan yola çıkılarak, yaşam boyu öğrenme kavramı, yaşamın devamı için temel ihtiyaç ve bir zorunluluk olarak karşımıza çıkmaktadır. İşkence metaforu, istenmeyen oluşu bakımından, sakal metaforu, kesildikçe yenisinin eksilmeden çıkması bakımından, omurilik metaforu, insanı ayakta tutan temel vucut parçası olarak, freud metaforu, saçma-sapan fikirleri olması bakımından, müsvedde metaforu, temize çekmeye hiçbir zaman vakit bulunamaması bakımından, sülük metaforu, hayatımıza yapıştığında bırakmaması bakımından, raket metaforu, hayatımıza yön vermesi bakımından, tırnak metaforu, kesildikçe yenisinin çıkması bakımından, ayakkabı kutusu, içinden çıkacağının tahmin edilemez oluşu bakımından, fil metaforu, eğitilebilir ve eğitildiği şekliyle hayatını devam ettirmesi

bakımından, zulüm metaforu, sürekli bir duruma şartlandırılması bakımından, kuru fasulye metaforu, yenildikten sonra insanı zor durumda bırakması bakımından ve son olarak karbon döngüsü metaforu, süreklilik ve devamlılık bakımından yaşam boyu öğrenmeye benzetilmiştir.

Tartışma ve Sonuç

Bilim ve teknolojiye yaşanan hızlı değişimler toplumsal, kültürel, siyasi ve ekonomik anlamda hayatın her alanında bireylerin eğitim ihtiyacını arttırmıştır. Bu koşullarda günümüzde insanların var olan potansiyellerini gün yüzüne çıkarması ve yeni öğrenmelere kapı açması bakımından yaşam boyu öğrenme kavramının önemi tartışılmaz. Yaşam boyu öğrenme bireyleri her yaşta, her zaman ve her alanda öğrenmeye sevk eder.

Araştırmada hayatın başında olan öğretmen adaylarının ve lise öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme kavramını, bu kavrama ilişkin görüşlerini rahatlıkla düşünme ve muhakeme etme yeteneklerini göstermelerine yardımcı olacak metaforlar aracılığı ile tasvir etmeleri istenmiştir. Böylece soyut bir kavram olarak karşımıza çıkan yaşam boyu öğrenme kavramı, öğretmen adaylarının ve lise öğrencilerinin bu kavramı kendi deneyimleri ve metaforları ilişkilendirmeleri ile bu çalışmada somutlaştırılmıştır. Böylece Saban (2004)'nın da belirttiği gibi tecrübelerin dili ile yaşam boyu öğrenme kavramı üniversite öğrencileri (öğretmen adayları) ve lise öğrencileri tarafından tanımlanmıştır. Bu bağlamda çalışmanın sonucunda cinsiyet ve üniversite-lise eğitimi ayrımı olmaksızın yaşam boyu öğrenme kavramına ilişkin verilen metaforların çoğunun olumlu yönde olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçtan öğrencilerin çoğunun yaşam boyu öğrenmeye kapılarının açık olduğu görüşüne varılabilir. Öğrencilerin, günümüzde yaşam boyu öğrenmenin artık inkâr edilemeyecek bir öneme sahip olduğunun bilincinde oldukları görülmüştür. Çalışmada ulaşılan metaforların birbirine benzerliği ve neden bu metaforu kullandığı bilgisi dikkate alınarak bu metaforlar “sağlık, zaman, birey, duygular, teknoloji, hayvan, doğa, gıda, yaşam ve eğitim” olmak üzere 10 tema altında toplanmıştır. Bu temalardan yola çıkılacak olursak, yaşam boyu öğrenme kavramının hayatımızın her alanında bir gereksinim olduğunu söyleyebiliriz. Aile teması yaşam boyu öğrenme kavramının hayatımızdaki vazgeçilmezliği ve bize kattıklarını simgelerken, sağlık kavramı her durumda önceliklerimize ve bu önceliklerimizin hayatımızın diğer olgularında başat faktör olarak yaşantımızda yer almasını ifade etmektedir. Öğrencilerin bu temaları kullanım sebepleri incelendiğinde her metaforun aslında hayatımızda her an değişen dinamik kavramları işaret ettiği görülmüştür. Bu benzetmelerden yola çıkılarak yaşam boyu öğrenme kavramının öğrenciler için yaşantılarında dinamik olan her kavramın dinamikliğini aslında yaşam boyu öğrenmeleri harekete geçirerek dinamik hale getirdikleri sonucu çıkartılabilir. Bu temalardan farklılık gösteren metaforlara bakıldığında da yine metafor ve kavram arasındaki bağlantının açıklamasında yaşam boyu öğrenme kavramının hayatın her alanında ansızın gereksinim duyulabileceği, sürekli olması gibi düşünelere yer verilmiştir. Ayakkabı kutusu metaforundan yola çıkıldığında, sosyal öğrenmelerin ve hayatın içerisinde yer alan yeni kavramların, yaşam boyu öğrenme kavramı ile ilişkilendirilmesi öğrencilerin günlük yaşantılarına yaşam boyu öğrenme kavramını dahil ettiklerini ve bu öğrenmelerin her geçen gün güncel yaşamla etkileşimli olarak sağlandığı sonucunu göstermektedir. Bu metaforlar da bizleri yine temalara dahil edilemeseler de temelde yaşam boyu öğrenmenin hayatımızın her alanında büyük bir gereksinim olduğu sonucuna götürmüştür.

Metaforlara ilişkin yapılan çalışmalarda, (Güveli, İpek, Atasoy & Güveli, 2011)'de görüldüğü üzere, özellikle soyut kavram kargaşalarının yaşandığı kavramlara ilişkin algıların belirlenmesinde metaforlar yol gösterici olmaktadır. Yine, Sosyal ve Afacan, (2012) 'de yaptığı metaforlara ilişkin çalışmasında, metaforların, kavramlara ilişkin öğrencilerde oluşan algının büyük resmi görmekte yardımcı olduğu ve bu alandaki belirsizlikleri gidermede araştırmacılara yol gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Sonuç olarak, yaşam boyu öğrenme kavramı hayatımızda vazgeçilemeyecek öneme sahip bir kavram haline almıştır. Kavrama ilişkin belirtilen metaforların büyük çoğunluğu hayatın devamı (hava,su,aile,toprak vb.) ile ilişkilendirilirken bir diğer kısmı ise yaşantılarımızda hayatımızı kolaylaştıracak kavramlara (teknoloji, okul,bilgi vb.) işaret etmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin kendi deneyim ve izlenimleri ile belirttikleri metaforlar ve kavram ile metafor arasındaki kurdukları bağ bu tabloyu açıkça resmetmiştir. Aynı zamanda metaforlar ve bu metaforların kullanılma sebepleri arasındaki ilişki, öğrencilerin kendi farkındalıklarını arttırmada ve bu alandaki yapılacak farkındalık çalışmalarının şekillenmesinde araştırmacılara yol gösterici olacaktır. Bu bağlamda, soyut kavramların somutlaştırılması, bireylerin kendi bildiklerinden yola çıkarak kavramla ilişki kurmasıyla düşünceleri ortaya koyduğu metafor çalışmalarına literatürde daha çok yer verilmelidir. Araştırma verileri yaşam boyu öğrenme kavramının öğrenciler için ne ifade ettiğini ortaya koyarken, hayatlarında bu kavrama nasıl yer verdikleri konusunda bir bulguya ulaşamamıştır. Bu kavrama ilişkin yaşantılarında geçirdikleri tecrübeler incelenerek kavrama hayatlarında nasıl yer verdiklerine ilişkin yapılacak çalışmalar, kavrama ilişkin algının netleştirilmesinde ve yaşantılarında nasıl yer aldığına incelemesi bakımından gelecek araştırmalarda incelenebilir.

Kaynakça

- Akkuş, N. (2008). *Yaşam boyu öğrenme becerilerinin göstergesi olarak 2006 Pisa sonuçlarının Türkiye açısından değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Arslan, M., & Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Millî Eğitim Dergisi*, 171, 100-108.
- Beşkardeş, S. (2007). *Üstün zekâlı ve özel yetenekli öğrencilerin yabancı dil (ingilizce) öğretiminde metafor sisteminin uygulanması*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Dewey, J. (1934). *Art as experience*, New York: Milton, Balch and Co.
- Forceville, C. (2002). The identification of target and source in pictorial metaphors. *Journal of Pragmatics*, 34, 1-14.
- Güveli E., İpek A.S., Atasoy E., Güveli H. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının Matematik kavramına yönelik metafor algıları, *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*. 2, 2; 140-159.
- Levine, P. M. (2005). Metaphors and images of classrooms, *Kappa Delta Pi Record*, 172-175.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis* (second press). Thousand Oaks, CA: SAGE.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2, 135-155.
- Soysal, D. ve Afacan, Ö. (2012). İlköğretim öğrencilerinin "Fen ve Teknoloji Dersi" ve "Fen ve Teknoloji Öğretmeni" kavramlarına yönelik metafor durumları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(19), 287-306.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Nitel araştırma yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Metaphors on Lifelong Learning Concept

The bridge between knowledge and the individual, which is expected to be built, needs to be reconstructed in societies which develop, renew, and change continuously. Fast changes which occur in knowledge lead individuals toward new ways of searching in reaching and achieving knowledge, and bear the necessities for new learning. Individuals' needs for learning as a consequence of these necessities are reconstructed within each individual's own responsibility, independent of time, environment, and individuals. The concept of *lifelong learning*, which supports individuals' learning in accordance with these needs at all ages, in any place and field and which organizes planned activities for this learning, has come out.

Lifelong learning concept, described as continuous education opportunities provided for individuals during their lives, is used instead of various concepts such as continuing education, informal education, public education, professional education and recreation. According to Bennetts (2001), lifelong learning is described as a tool for people to improve their skills and maximize their potentials. It also has different definitions across individuals and situations due to its independence from time and place (Akkuş, 2008). The variety of these definitions results from the fact that putting the concept of lifelong learning into practice is multi-directional and challenging. The concept of lifelong learning involving the whole learning at school and outside the school is described via metaphors. This means students' turning the knowledge that they already have into a new meaning. Constructing, directing and controlling our ideas about the generation and running of events, metaphors, the most powerful mental tools (Saban,2004), have been regarded as a way of thinking since 1980s (Lakoff, 1993, cited in, Forceville, 2002). Metaphors, described as change bearing, are words used in different meanings from their real meanings as a result of relation or simulation (Levine, 2005). Metaphorical studies which have increased with the birth of cognitive linguistics were first developed in Lakoff and Johnson's study 'Metaphors We Live By' in 1980 (Beşkardeş, 2007). According to Lakoff (1993), metaphor is a way of thinking and a feature of concepts, but not a feature of words (Forceville, 2002). The function of metaphors bears not only artistic or aesthetic aims, but it is also to understand some certain concepts better and to find out new expressions by making an analogy among concepts. Besides, metaphors are used not only by the people who have special gifts but also used by all people in daily life. They are tools which help people show their thinking and judging skills (Beşkardeş, 2007).

Metaphors, helping us perceive and understand lifelong learning concept from the point of view of other concepts, are tools for revealing the mental links individuals set up about the concept. Miller (1987), used the statement, *language of experience*, for metaphors because of the fact that people give a meaning to their individual experience via metaphors (Saban, 2004). In this sense, the metaphors, teacher candidates and high school students will create, are important for uncovering which experiences about the concept lifelong learning they will associate and determining the experiences about the concept put into practice by them. The metaphors created will help make the lifelong learning concept more concrete and help reveal the mental links between the concepts, learnt long before and which will be learnt later, and the concept of lifelong learning.

As a teaching tool, the most important aspect of metaphor is its being able to create an atmosphere which provides bearing things in mind for a long time (Arslan and Bayrakçı, 2006). Lifelong learning concept, being mentioned more often in literature and in daily life, helps reveal individuals' perceptions, expectations and descriptions about the concept via metaphoric studies. Metaphoric studies are crucial since descriptions about the concept of lifelong learning vary. When the studies carried out about metaphors used in various studies from several fields have been examined, a deficiency about metaphoric studies in the literature was observed. This study aims at determining the ideas of the students studying at universities and high schools about the concept of "*lifelong*

learning” by means of metaphors. This study has been carried out with the teacher candidates studying in the Psychological Counseling and Guidance Programs (medium of instruction: English and Turkish), in Mathematics Teaching Program for Primary Schools, in the Department of Early-Childhood Education, in the Department of Gifted Students’ Education, in the Department of Teaching Students with Mental Disabilities, in the Department of English Teaching in the Faculty Education, in İstanbul Maltepe University and the students studying in Çorum Anatolian Teacher Training High School in the academic year 2013-2014.

This study carried out to determine the metaphors the students studying in the universities and high schools use for the concept of lifelong learning is a phenomenological study. Phenomenological design is a way of study aiming at investigating phenomena which are known; however, at the same time cannot be exactly comprehended. Hence, our study is suitable for phenomenological design from the aspect that perceptions, tendencies and concepts have been searched. Sources of data in phenomenological research studies are those who live the phenomenon the study focuses on and are composed of the individuals or groups who will be able to externalize this phenomenon (Yıldırım and Şimşek, 2006). A semi-structured interview form composed of two sections was used. While demographic features about the participants have been given place in the first section, the question “Lifelong learning is like; because” has been directed to the participants in order to gather the metaphors about lifelong learning. By presenting the question in the data collection tool in a way that allows having more than one answer, the researchers aimed at reaching all metaphors that relate to the concept of lifelong learning. Data were studied with content analysis. In content analysis the main aim is to reach the concepts and relations which will be able to explain the data gathered. The basic process carried out in content analysis is to bring the data which are similar to one another together in the framework of certain concepts and themes and to interpret them by organizing them in a way that reader can understand them (Yıldırım and Şimşek, 2006).